

Ekklesia Tilburg – Jaarverslag 2013

Vliegen op eigen kracht

Datum: Maart 2014

Versie: Definitief

Bestuur Ekklesia Tilburg

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Ontstaan.....	3
3	Vieren.....	4
4	Huisvesting.....	4
5	Bestuur.....	5
6	Adviesraad	6
7	Werkgroepen	6
8	Leden.....	7
9	Financiën	7
10	Vieringen	8
11	Vleugel	8
12	Dank	9
13	Tenslotte	9

(Afbeelding voorpagina: Jan Glorius, Vogel 2, detail)

1 Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarverslag van Ekklesia Tilburg. De naam “Ekklesia Tilburg” wordt in dit verslag gebruikt om twee entiteiten aan te geven: enerzijds de geloofsgemeenschap, anderzijds de stichting met die naam. Dit jaarverslag is samengesteld door het stichtingsbestuur.

2 Ontstaan

Ekklesia Tilburg is ontstaan als gevolg van een personeels- en beleidswisseling binnen Studentenkerk Maranatha. Na deze wisselingen zouden de liturgische vieringen zoals deze in de loop van vele jaren vorm hadden gekregen op termijn worden verboden. Daarnaast zou een deel van onze kerkgangers zich niet meer welkom voelen in de nieuwe context.

In het najaar van 2012, toen de impact van het voorgenomen beleid duidelijk begon te worden, is door een aantal betrokken kerkgangers het initiatief genomen om te onderzoeken of een toekomst buiten de muren van Maranatha mogelijk zou zijn. In december 2012 bleek uit een peiling onder de kerkgangers van Maranatha dat een grote meerderheid bereid was de stap “naar buiten” te ondernemen.

Kerstavond 2012 vond de laatste viering in de oude context plaats, en werd afscheid genomen van het gebouw waarin de gemeenschap lange tijd lief en leed heeft gedeeld. Kort voor kerstmis 2012 was een ruimte gevonden (Basisschool Prins Bernhard) waarin de geloofsgemeenschap in elk geval voorlopig onder dak zou kunnen zijn, en daar vierde Ekklesia Tilburg op 6 januari 2013 voor het eerst.

Hiermee was de continuïteit van de vieringen op de korte termijn verzekerd. Duidelijk was wel dat, om de gemeenschap ook op langere termijn in stand te kunnen houden, huisvesting met een meer liturgische uitstraling gewenst was. Hieraan gekoppeld moest een rechtspersoon worden gevormd welke de zakelijke belangen van de geloofsgemeenschap zou kunnen behartigen. Na het inwinnen van de nodige informatie betreffende de voors en tegens van de voor de hand liggende opties (stichting of vereniging) hebben de initiatiefnemers besloten om een stichting op te richten. In de statuten van de stichting is voorzien in een controlemechanisme middels een Adviesraad, samen te stellen uit leden van de geloofsgemeenschap. Het eerste Bestuur van de stichting, en ook de eerste Adviesraad, is samengesteld door de initiatiefnemers. De stichting is op 7 maart 2013 ingeschreven in het Handelsregister.

3 Vieren

Ekklesia Tilburg is gevormd met als eerste doel om de vieringen zoals die in gebouw Maranatha gebruikelijk waren voort te zetten. Dat is niet onverkort mogelijk gebleken: de vorm van vieren welke tot de zomer van 2012 usance was, met grote personele inzet van pastor Hub Lenders, was immers door zijn pensionering niet meer te realiseren. Al in het najaar van 2012, toen in Maranatha de vieringen in het oude format nog werden gedoogd door de aldaar nieuw benoemde pastoor, zijn experimenten gestart met het invullen van de vieringen met twee voorgangers, omdat lang niet elke schriftvoorganger zich ook thuis voelde in de rol van voorganger aan tafel. Die vorm, met twee voorgangers, is in de vieringen van Ekklesia Tilburg overgenomen. De leden van de liturgische beleidsraad van Maranatha hebben zich bij de start van Ekklesia Tilburg aangeboden om de ontwikkeling van de liturgie in deze deels nieuwe context te begeleiden. Dat aanbod is door de initiatiefnemers in dank aangenomen.

4 Huisvesting

De initiatiefnemers hebben al in een vroeg stadium onderzocht waar de geloofsgemeenschap op langere termijn gehuisvest zou kunnen worden. Er is een programma van eisen opgesteld, en al vroeg in 2013 een tiental locaties bekeken en bezocht. Daarna heeft het stichtingsbestuur de mogelijkheden op financieel vlak geïnventariseerd. Al spoedig werd duidelijk dat er gerekend mocht worden op een groep van ongeveer honderd financieel bijdragende kerkgangers, wat voldoende armslag zou bieden om een ruimte met een zekere uitstraling te kunnen huren.

Eén van de al vroeg in het oog lopende locaties was de Opstandingskerk van de Protestantse Gemeente Tilburg (PGT). Op het moment dat Ekklesia Tilburg haar start maakte werd dit gebouw verbouwd, en kerkte ook deze geloofsgemeenschap tijdelijk in Basisschool Prins Bernhard. Mede door de prettige samenwerking in deze pioniersfase zijn goede contacten tussen beide geloofsgemeenschappen gevormd. Na voltooiing van de verbouwing en de nodige aftastende besprekingen met het kerkbestuur van de PGT leek deze locatie verreweg de beste optie voor de definitieve huisvesting, hetgeen door het stichtingsbestuur is voorgelegd aan de geloofsgemeenschap. Nadat voldoende financiële toezeggingen van de kerkgangers waren ontvangen kon gehuurd gaan worden. Op 16 juni werd voor de eerste keer in de Opstandingskerk gevierd, op 22 september werd Ekklesia Tilburg officieel geopend met gebak, champagne en een naambord aan het hek van de Opstandingskerk.

5 Bestuur

Het Bestuur van de Stichting Ekklesia Tilburg bestaat pas sinds het oprichten van de stichting. Totdat dit het geval was, kwamen de initiatiefnemers, later aangevuld met de beoogde bestuursleden, al regelmatig bij elkaar. In totaal is in 2013 vijfmaal vergaderd als initiatiefnemers, en elf maal als stichtingsbestuur. Buiten de vergaderingen om is uitgebreid gecommuniceerd via telefoon en (vooral) e-mail. Het aantal in 2013 uitgewisselde e-mails is niet meer exact te traceren maar loopt zeker in de duizenden.

Vanaf de start van Ekklesia Tilburg zijn de leden van de geloofsgemeenschap wekelijks op de hoogte gehouden van allerlei praktische zaken middels een rondzendbrief, voor het eerst op 7 januari 2013. Begin 2013 is ook vier maal een gemeenschapsbijeenkomst gehouden, waarbij de leden van de geloofsgemeenschap werden ingelicht en geconsulteerd over allerlei zaken, zoals de statuten, huisvesting, de financiën en de Adviesraad. Op 30 november is de gemeentedag “Delf mijn gezicht op” georganiseerd waarbij meer inhoudelijke onderwerpen aan de orde kwamen. Onder begeleiding van Tom Rijken werd gesproken over onze kerntaken Vieren, Leren, Dienen, en Uitdragen.

De initiatiefnemers hebben begin 2013 overlegd over onder meer de bezetting van werkgroepen, Bestuur en Adviesraad, over de huisvesting, de financiën, de identiteit en de statuten. Daarnaast is enkele malen een gemeenschapsvergadering georganiseerd teneinde de kerkgangers zo goed mogelijk op de hoogte te houden over de voortgang op genoemde onderwerpen. Na het oprichten van de stichting is ook in het stichtingsbestuur nog vele malen over deze zelfde onderwerpen gesproken. Daarnaast zijn stappen ondernomen om te komen tot een huisstijl, en is een begin gemaakt met het bouwen van een toegankelijke website.

Al vrij spoedig na het oprichten van de stichting kwam ook het reilen en zeilen van de werkgroepen, en in het bijzonder van de werkgroep liturgie, aan de orde. Uit vele discussies, die zich tot over de vakantieperiode heen hebben uitgestrekt, bleek dat er binnen het Bestuur geen eenheid van inzicht was over de mate van vrijheid welke aan de werkgroepen kon worden toebedeeld. Voor de meeste werkgroepen vormde dit geen groot probleem, maar omdat het ontstaan van Ekklesia Tilburg voor een groot deel was veroorzaakt door de wens om de liturgische eigenheid te kunnen continueren, lag het bij de daarvoor verantwoordelijke werkgroep gevoeliger. Dit verschil van inzicht heeft uiteindelijk geleid tot het vertrek van twee leden uit het Bestuur.

Na uitgebreide gesprekken met de betrokken partijen heeft de Adviesraad het Bestuur opgedragen enige tijd pas op de plaats te maken, en de tijd te nemen om, onder andere middels het organiseren van een gemeentedag, de geloofsgemeenschap te consulteren over het gewenste beleid. De resultaten van deze gemeentedag, gehouden op 30 november, zijn en worden gebruikt om de werkgroepen aan te sturen en daarnaast om het lang verwachte huishoudelijk reglement van Ekklesia Tilburg af te ronden. In dat laatste is nu opgenomen dat het Bestuur alleen op hoofdlijnen instructie geeft aan de diverse werkgroepen. Voor de dagelijkse gang van zaken krijgen de werkgroepen grote vrijheid, die uiteraard met de nodige verantwoordelijkheid ingevuld moet worden.

6 Adviesraad

Met het oprichten van de Stichting Ekklesia Tilburg is ook een Adviesraad gevormd. De Adviesraad vertegenwoordigt de geloofsgemeenschap van de Ekklesia. In deze rol verschaft ze extra denkkraft aan het Bestuur, daarnaast heeft ze een controlerende functie. De Adviesraad is ook het orgaan dat bestuursleden aanstelt of ontslaat. Statutair is vastgelegd dat de Adviesraad uit zoveel mogelijk geledingen uit de geloofsgemeenschap samengesteld moet zijn.

In het eerste stichtingsjaar kwam de Adviesraad zes maal in vergadering bijeen. Daarnaast is er in een aantal gevallen druk overleg geweest tussen vertegenwoordigingen van de Adviesraad en het Bestuur over het op te stellen huishoudelijk reglement, en over het invullen van de bestuurlijke taken na terugtreden van twee bestuursleden.

7 Werkgroepen

In de eerste plannen van Ekklesia Tilburg zijn werkgroepen voorzien op het gebied van Public Relations (in- en extern), Diaconie, Facilitaire zaken, Geloofsverdieping, Jeugd en Jongeren, Liturgie en Pastoraat. Voor enkele van deze groepen (Facilitair, Jeugd en Jongeren, Liturgie) geldt dat de werkzaamheden zoals die te Maranatha te doen gebruikelijk waren min of meer gelijkvormig zijn voortgezet. Andere activiteiten (PR, Diaconie, Geloofsverdieping, Pastoraat) moesten in onze nieuwe situatie vrijwel vanaf de grond worden opgebouwd. Dat is niet in alle gevallen gelukt, en zal daarmee een punt van aandacht blijven voor de komende jaren. Vanuit de werkgroepen PR en Diaconie zijn eerste contacten gelegd met de wereld “buiten”. Ekklesia Tilburg nam deel aan de Nacht van de Religies (thema “Meemaken en Delen”) die tweejaarlijks wordt georganiseerd vanuit de Raad van Kerken Tilburg en omstreken. Daarnaast organiseerde Ekklesia Tilburg een dialoogtafel met als thema “Hoe vier jij?”. Voor beide activiteiten werd samengewerkt met de Protestantse Gemeente Tilburg. De werkgroep geloofsverdieping faciliteerde de doorstart van een leeskring welke al in de Maranathatijd actief was. Niet aangestuurd uit een werkgroep, maar op eigen initiatief organiseerden enkele leden op 30 juni, na de laatste voorjaarsviering, een Transitiefeest met als motto “van A naar Beter”. Er werd symbolisch en letterlijk aan de weg getimmerd.

8 Leden

Al eind 2012 heeft een groot aantal kerkgangers zich aangemeld als lid van de geloofsgemeenschap Ekklesia Tilburg. De administratieve verwerking van deze aanmeldingen heeft de nodige tijd gekost, maar al op 28 januari mochten we ongeveer 140 individuele belangstellenden noteren. Nadien zijn er nog de nodige aanmeldingen bijgekomen, eind 2013 stond de teller op 179. Hierbij moet aangetekend worden dat in de loop van 2013 de administratie is omgezet van pastorale eenheden (gezinnen) naar individuen, inclusief kinderen. In deze telling zijn nog enkele personen opgenomen die wel belangstellend zijn om onze rondzendbrief te ontvangen, maar geen deel uitmaken van de geloofsgemeenschap.

Van de leden zijn op het moment van schrijven 58 personen actief in de liturgie, als voorganger, lector, cantor, gastheer/vrouw, koster, kerkassistent, begeleider kinderkerk, BHV-er, of musicus. Daarnaast zijn nog velen actief in de werkgroepen, Bestuur of Adviesraad. Naar schatting heeft daarmee ongeveer een derde van onze leden één of meer actieve rollen in het reilen en zeilen van de Ekklesia.

9 Financiën

Stichting Ekklesia Tilburg is financieel volledig afhankelijk van giften en kerkbijdragen door mensen die zich, in meer of mindere mate, bij Ekklesia Tilburg betrokken voelen. Voor het jaar 2013 werd gewerkt met een begroting van 24.000 euro. Van dit bedrag was ongeveer een derde nodig voor huisvesting, een derde voor de muzikale invulling van de vieringen en het resterende deel voor alle overige kosten. De inkomsten kwamen uit de collectes, kerkbijdragen (structureel) en giften (eenmalig/incidenteel), en waren ruim voldoende om de begroting te realiseren - met name door de niet begrote eenmalige giften die onverwacht hoog waren. Collectes en kerkbijdragen kwamen ruimschoots op het begrote niveau uit, waardoor zelfs na aankoop van onze vleugel een batig saldo van ca. 8.000 euro resteerde. De inkomsten uit kerkbijdragen en giften werden door 92 personen bijeengebracht.

10 Vieringen

Voor het rooster van vieringen is het schema zoals dat te Maranatha gebruikelijk was gehandhaafd. Ekklesia Tilburg viert met brood en wijn op elke zondag, met uitzondering van Pasen (dan is er op zaterdag een paaswake) en een eventuele zondag in de kerstvakantie. Daarnaast zijn er vieringen op aswoensdag, witte donderdag, goede vrijdag en kerstavond. In de maanden juli en augustus worden, ook dit conform de gebruiken bij het vroegere Maranatha, zomervieringen met een wat meer experimenteel karakter gehouden. In verband met de veelal lagere bezoekersaantallen en de kosten zijn deze vieringen in 2013 in de rode zaal van de Opstandingskerk gehouden. In 2013 is op kerstavond voor het eerst een viering samen met de PGT georganiseerd. Deze was bijzonder druk bezocht.

In 2013 is geen telling van bezoekersaantallen bijgehouden. Voor elke viering worden 50 liturgieboekjes gedrukt, dat aantal is gemiddeld toereikend gebleken. De indruk is daarmee dat het gemiddelde bezoek ongeveer overeenkomt met dat van de vieringen in Maranatha. Dit komt ook tot uiting in de opbrengst van de collectes.

11 Vleugel

In gebouw Maranatha beschikte de geloofsgemeenschap over een goede vleugel die gebruikt werd om de koor- en gemeentezang te begeleiden. Bij het vertrek uit gebouw Maranatha is door velen geopperd dat deze vleugel meegenomen moest kunnen worden naar de nieuwe locatie. Eind 2012 zijn de nodige stukken uit het archief van Maranatha bestudeerd om een beeld te vormen wat er op dit vlak mogelijk zou zijn.

De fondsen voor deze vleugel waren in de negentiger jaren bijeen gesprokkeld door een comité buiten de begroting van Studentenkerk Maranatha om. Toen het instrument eenmaal was aangeschaft, is het, tezamen met het te veel gesprokkelde geld, overgedragen aan de Studentenkerk en daarmee in de inventaris van de parochie opgenomen. Het nieuwe parochiebestuur, dat vanaf januari 2013 in Studentenkerk Maranatha was benoemd, heeft zich op het standpunt gesteld dat het instrument eigendom was van de parochie en derhalve niet overgedragen kon worden aan Ekklesia Tilburg. Hoewel de ontstane situatie door velen als onrechtvaardig werd ervaren was er juridisch geen opening te vinden.

Uiteindelijk is het, na lang aanhouden en grote inzet van onder meer onze pianistes, mogelijk gebleken om met het nieuwe parochiebestuur in gesprek te komen teneinde de vleugel over te nemen. Eind augustus is het instrument aangekocht door de Stichting Ekklesia Tilburg en meteen verplaatst naar de regenboogzaal van de Opstandingskerk. Na een stembeurt en het aanschaffen van een wielset, verlichting en een brede pianokruk is de vleugel in gebruik genomen voor de vieringen van zowel Ekklesia Tilburg als de PGT.

12 Dank

De gemeenschap van Ekklesia Tilburg draait grotendeels op vrijwillige inzet van haar leden. Het is ondoenlijk om op deze plaats eenieder individueel te danken. Twee externe partijen willen we toch hier noemen, omdat hun inzet of bijdrage juist in dit eerste jaar van doorslaggevende betekenis is geweest:

- De directie van Basisschool Prins Bernhard, die het aandurfde om de school ter beschikking te stellen aan twee wildvreemden en hun geloofsgemeenschap, en
- de Protestantse Gemeente Tilburg, die door het ter beschikking stellen van stoelen, apparatuur, een lezenaar en nog veel meer onze start in Basisschool Prins Bernhard en later in de Opstandingskerk mogelijk hebben gemaakt.

Hartelijk dank voor de hulp die we bij ons acute huisvestingsprobleem mochten ondervinden.

13 Tenslotte

“Vliegen op eigen kracht” is het motto dat niet alleen dit verslag siert, maar is ook de titel van de beleidsnota die medio januari 2013 door de initiatiefnemers als uitgangspunt is gebruikt voor de verdere ontwikkeling en uitbouw van Ekklesia Tilburg. Veel van wat in die nota besproken is, heeft zijn plaats gevonden in de statuten van de stichting, in het recent gepresenteerde huishoudelijk reglement, en hopelijk in het DNA van de geloofsgemeenschap. Het motto is afkomstig uit een lied van Huub Oosterhuis:

*Die mij droeg op adelaarsvleugels
die mij hebt geworpen in de ruimte
en als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid
totdat ik vliegen kon op eigen kracht.*

De pogingen tot vliegen van onze jonge gemeenschap zijn soms gepaard gegaan met krijsend vallen. Toch, als iets duidelijk geworden is in het afgelopen jaar is het wel dat we als gemeenschap opgevangen en weer gedragen zijn. We blijven proberen te vliegen op eigen kracht, en hoeven dat gelukkig niet alléén te doen. De adelaarsvleugels van de Enige zijn dichtbij.

Henk Huisman (voorzitter)

Simone Snakenborg (secretaris a.i. en vicevoorzitter)

Arthur van Tongeren (penningmeester)